

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра цифрових комунікацій та інформаційних технологій

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему: ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Виконав:

здобувач 2 курсу магістратури
денної форми навчання
спеціальності 029 Інформаційна,
бібліотечна та архівна справа

Роман Величко

Керівник:

Ірина Давидова

Рецензент:

Тетяна Кирпа

Харків – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В БІБЛІОТЕКАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	6
1.1. Форми та методи проєктної діяльності в бібліотеках закладів вищої освіти України	6
1.2. Організаційні аспекти проєктування та впровадження проєктів бібліотек у закладах вищої освіти в Україні	8
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ В БІБЛІОТЕКАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	11
2.1. Основні тенденції і новітні підходи в проєктній діяльності бібліотек закладів вищої освіти в Україні	11
2.2. Проєкти бібліотек національного, регіонального та галузевого рівнів.....	15
2.3. Аналіз сучасних проєктів бібліотек закладів вищої освіти	21
ВИСНОВКИ	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29
ДОДАТКИ	34

ВСТУП

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку суспільства бібліотеки відіграють важливу роль у забезпеченні доступу до інформації, культурних ресурсів та освітніх послуг. Актуальність проєктної діяльності в бібліотеках набуває особливого значення, оскільки вона стає важливим інструментом розвитку та вдосконалення послуг для користувачів.

Щоб відповідати вимогам часу, нині бібліотеки мають займатися не тільки своєю традиційною діяльністю, а також вони мають долучатися і до сучасних трендів бібліотечної сфери, одним із яких є проєктна діяльність.

Проєктна діяльність є одним із складових інноваційного розвитку бібліотек, потужним засобом для генерування та введення в життя інноваційних ідей, реорганізації та модернізації бібліотечного простору. Проєктна діяльність - це вимога часу, потреба сьогодення і майбутнього.

Завдяки проєктам різних рівнів бібліотеки впроваджують інновації та створюють нові бібліотечні послуги та продукти, які відповідають потребам сучасного інформаційного суспільства. Розвиток різних цифрових інформаційних ресурсів, онлайн-курсів, сторінок в соцмережах та інших технологічних рішень зробив бібліотеки більш доступними та зручними для користувачів.

Проєкти із залучення громадян України та інших країн сприяють участі громадськості в культурних та освітніх ініціатив. Вони також сприяють збереженню історичної спадщини країни та підтримують місцеві ініціативи, спрямовані на збагачення культурного середовища.

Проєкти, спрямовані на розвиток інформаційної грамотності громадян та культурної сфери, не лише сприяють освіті, а й допомагають зберегти та популяризувати та просувати культурні цінності країни. Вони також допомагають громадянам розвивати критичне мислення та навички використання інформаційних ресурсів у сучасному суспільстві.

Управління проектами також є важливою складовою проектною діяльністю в бібліотеках на етапі розвитку суспільства. З появою інформаційних технологій і персоналу зі спеціальними знаннями та навичками в галузі інформаційних технологій, формальні інструменти, методи і схеми управління проектами набули значного поширення в бібліотеках.

Таким чином, розвиток та активне залучення проектною діяльністю у бібліотеках відображає готовність бібліотек до соціальних змін, сприяє покращенню якості їхніх послуг та підтримує розвиток усіх сфер культури, освіти та інформаційних технологій.

Мета роботи: дослідити сучасний стан розвитку проектною діяльністю бібліотек закладів вищої освіти України.

Об'єкт: проектна діяльність бібліотек.

Предмет: проектна діяльність бібліотек закладів вищої освіти України.

Мета дипломної роботи передбачає виконання наступних завдань:

1. Проаналізувати форми та методи проектною діяльності в бібліотеках закладів вищої освіти України.
2. Дослідити основні тенденції і новітні підходи в проектній діяльності бібліотек закладів вищої освіти в Україні.
3. Здійснити аналіз сучасних проектів бібліотек закладів вищої освіти.
4. Описати проекти бібліотек національного, регіонального та галузевого рівнів.
5. Проаналізувати проекти бібліотек закладів вищої освіти.

Магістерська робота базується на вивченні та опрацюванні джерел, присвячених досліджуваній темі. Теоретичною основою магістерської роботи стали наукові праці таких авторів як: В. Білоус [4], Г. С. Волкова [8], О. Воскобойнікова-Гузєва [9, 10], І. О. Давидова [11], О. З. Клименко, О. Л. Сокур [13], І. В. Лобузін [19], О. Ю. Мар'їна [23, 24] та інші.

Фундаментальною роботою з дослідження основних аспектів проектної діяльності бібліотек є монографія І. В. Лобузінна «Цифрові бібліотечні проекти: технологічні рішення та управління життєвим циклом колекцій» [20], де досліджується досить широке коло питань пов'язаних із впровадженням проектів у діяльність бібліотек. Також, автором проведено аналіз проектів зарубіжних бібліотек. Та висвітлено проектну діяльність головної бібліотеки України – Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Також, в іншій праці І. В. Лобузінна [21] висвітлено основні значення та структуру цифрових бібліотечних проектів.

І. О. Давидова [11] наголошує на тому, що нині бібліотека є не тільки сховищем знань, а й сучасним центром створення інноваційних продуктів та послуг.

Дослідження проектів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та спроба створення їх єдиної класифікації було здійснено О. З. Клименко [13]. Також, дослідженням проектів бібліотек різних регіонів та типів займалися В. Бондаренко та Т. Гранчак у статті «Бібліотечні проекти доповненої реальності (AR): зарубіжний досвід» [7] та Г. С. Волкова у праці «Проектна діяльність як передумова інноваційного розвитку бібліотеки Полтавського університету економіки і торгівлі» [8].

Детальним дослідженням окремих проектів бібліотек займалися Н. І. Капустіна та Ю. В. Ходарєва [12] (на прикладі регіонального дослідницького проекту «Харків – територія читання молоді»).

Питання перспектив використання методів краудсорсингу у проектній діяльності бібліотек описували дослідники Н. М. Кропочева [16] та О. Ю. Мар'їна [23].

О. О. Скаченко [31] та Т. Є. Притуляк [26] у своїх роботах займалися дослідженням впровадження проектної діяльності у бібліотеках закладів вищої освіти. Також, авторами було наголошено на важливості створення проектів у сучасних умовах.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В БІБЛІОТЕКАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

1.1. Етапи розвитку проєктної діяльності в бібліотеках закладів вищої освіти України

На початковому етапі еволюції бібліотечного обслуговування інформаційні потреби читачів бібліотеки задовольнялися шляхом надання їм в користування першоджерел документів. При цьому виді обслуговування, користувач повинен був сам видобувати потрібну йому інформацію з документу. Даний вид бібліотечного обслуговування у літературі прийнято називати документальним обслуговуванням.

Наступним етапом еволюції бібліотечного обслуговування стала поява фактографічного обслуговування. Інновація цього етапу було те, що користувачам почала надаватись конкретна релевантна інформація. Вона була вилучена безпосередньо з первинних документів працівниками бібліотеки, та надавалась користувачем тільки після певної обробки.

Але з розвитком сучасних інформаційних та комп'ютерних технологій бібліотеки також мусили змінюватись. Переломний етапом розвитку суспільства зумовлює перегляд понять традиційних методів роботи бібліотечної установи. Теоретичні та практичні підходи потребують оновлення та збагачення, щоб відповісти на численні питання сьогодення.

“Одним із перспективних напрямів у роботі бібліотек є проєктна діяльність. Вона дає додаткову фінансову підтримку для подальшого розвитку, відкриття нових перспектив для бібліотек, впровадження інноваційних форм роботи у їхній діяльності, поліпшення матеріально-технічної бази. На сьогодні реалізація інноваційних проєктів є найкращим способом заявити про себе, підвищити престиж бібліотеки, підкреслити її роль і значимість у місцевій спільноті. Бібліотечні інноваційні проєкти спрямовані на забезпечення більш

повного і якісного доступу населення до інформації, реалізації соціально-культурної та просвітницької функції.”[17]

Історія розвитку бібліотек як центрів знань і культури демонструє шлях постійної адаптації до мінливих суспільних потреб і технологічного прогресу. Одним з найважливіших етапів цієї еволюції є поява та активне використання бібліотеками проєктної діяльності.

У минулому, бібліотеки були насамперед лише сховищами документів і матеріалів, з яких читачі могли отримувати певну інформацію. Однак поява нових інформаційних технологій, еволюція потреб суспільства і розширення ролі бібліотек у сучасному світі зумовили необхідність зміни їхньої функції.

Поява проєктної діяльності в бібліотеках стала відповіддю на цю нову ситуацію. Проєктна діяльність стала важливим механізмом модернізації, розвитку та вдосконалення бібліотечних послуг. Базуючись на принципах системного підходу до планування та реалізації ініціатив, проєктна діяльність спрямована на досягнення конкретних цілей у визначені терміни.

З впровадженням бібліотечних проєктів бібліотеки стали не просто сховищами інформації, а активними центрами творення знань і культурної діяльності. Проєктний напрям діяльності бібліотек включає використання сучасних технологій для покращення доступу до інформації та організацію освітніх заходів, культурних подій і дослідницьких проєктів.

Проєктна діяльність у бібліотеках дозволяє бібліотекам генерувати інноваційні рішення, адаптуватися до соціальних змін і надавати ширші та якісні послуги різним групам користувачів. Це допомагає покращити доступ до інформації, розвивати критичне мислення та сприяти культурним і освітнім процесам у суспільстві.

Таким чином, можна зробити висновок, що впровадження проєктної діяльності в бібліотеках не тільки дало їм змогу відповідати сучасним вимогам, а й відкрило нові можливості для культурного та інтелектуального розвитку суспільства загалом. Це стало важливим кроком у розвитку бібліотек як активних учасників формування освіти та культури суспільства.

1.2. Форми та методи проєктної діяльності в бібліотеках закладів вищої освіти України

Сучасні бібліотеки – це вже не просто місце для зберігання книг, а й інформаційні центри, які відіграють значну роль у формуванні знань, освіті та культурних традиціях. Для досягнення цих цілей вони використовують різні методи та форми проєктної діяльності, які сприяють розширенню їхніх можливостей та покращенню обслуговування користувачів.

З позицій змістовного наповнення і форм реалізації проєктна діяльність бібліотек є досить різноманітною. До числа пріоритетних напрямів проєктування можна віднести наступні:

- створення та розширення цифрових ресурсів;
- сприяння соціальній адаптації соціально незахищених груп населення;
- упровадження сучасних інформаційних технологій і форм;
- організація культурного дозвілля;
- відновлення та збереження історичної та культурної спадщини країни;
- підвищення рівня інформаційної грамотності.

Також, важливо наголосити на тому, що віртуальний простір і соціальні медіа - це також відкриті майданчики для реалізації бібліотечних проєктів. Наразі бібліотеки всіх типів і видів мають власні веб-сторінки та сторінки в різних соціальних медіа - Facebook, Instagram, створюють власні блоги та краєзнавчі портали. Реалізація проєктів на цих віртуальних платформах дає можливість розвивати журналістські та дизайнерські здібності самих працівників бібліотек, організувати комунікацію між користувачами, поширювати унікальну інформацію про бібліотеку в інформаційному просторі та впроваджувати нові продукти та послуги.

Тематична спрямованість бібліотечних проєктів широка, спеціалізаціями проєктів можуть бути теми з краєзнавства, екології, соціалізації особистості, розвитку освіти та самоосвіти, корпоративна діяльність тобто за традиційними для бібліотек напрямками.

Однією з найпоширеніших форм проектної діяльності є створення та розширення цифрових ресурсів, в тому числі і корпоративних мереж та баз даних. Це передбачає створення електронних колекцій, цифрових копій та онлайн-каталогів. Цей метод дозволяє користувачам отримати доступ до інформації легше та з більшою доступністю.

Цифрові технології поступово трансформують усі сфери людського життя. Водночас вони впливають і на культурно-освітнє середовище, в якому бібліотеки відіграють важливу роль. В епоху активного розвитку інформаційних технологій та впровадження Інтернету в повсякденне життя, очевидно, що бібліотеки як сховища знань і культурних цінностей повинні еволюціонувати, щоб відповідати потребам сучасних читачів, які цінують свій час і є активними користувачами багатьох пристроїв.

У цьому контексті бібліотеки виконують важливу соціальну місію, оцифровуючи свої фонди та покращуючи доступ до електронних ресурсів, забезпечуючи відкритий доступ до інформації та культурних цінностей для всіх, хто цього потребує.

Оцифрування також забезпечує збереження паперових оригіналів документів, що має особливу значущість для старих і рідкісних видань. Електронна форма дозволяє зберігати інформацію в найбільш надійній і компактній формі, доступній на сьогоднішній день, поширювати її швидше і ширше, а також пропонує можливості для маніпуляцій, які неможливі інших формах. Основними засобами для реалізації всіх цих можливостей є електронні бібліотеки.

Ще однією важливою складовою проекту в бібліотеках є організація просвітницької діяльності. Просвітницька функція бібліотеки проявляється в просвітницькій діяльності, яка передбачає систематичне і цілеспрямоване поширення нових знань та інформації з найрізноманітніших галузей серед різних верств населення. Сьогодні форми і методи цієї роботи змінилися, співробітники бібліотек прагнуть до кожного читача підходити індивідуально. Проведення семінарів, тренінгів, доповідей і курсів, спрямованих на

підвищення рівня знань користувачів про інформацію, є важливим для розвитку сучасної бібліотеки.

Не менш важливими для бібліотек стали мистецькі та культурні заходи: літературні вечори, тематичні виставки, творчі конкурси та інші культурні ініціативи, спрямовані на розвиток культурного середовища. Важливою формою проектної діяльності є також освітні та дослідницькі проекти, які допомагають підтримувати студентські дослідження та організовувати конференції для оприлюднення результатів наукової роботи.

Використання відкритих освітніх ресурсів стає ще одним інноваційним підходом у проектній діяльності бібліотек. Створення та розповсюдження в цифровому середовищі безкоштовних навчальних матеріалів для школярів, здобувачів вищої освіти, вчителів та викладачів сприяє розвитку освіти та відкриває доступ до знань більшій кількості потенційних користувачів бібліотек.

Важливу роль у розвитку сучасного бібліотекознавства відіграють також краудсорсингові проекти, спрямовані на залучення громадськості до створення та розвитку бібліотечних інформаційних ресурсів.

Краудсорсингова комунікація має на меті задовольнити інтереси всіх залучених сторін. Вона також дозволяє бібліотекам отримати суспільне визнання і відкриває нові можливості. Для бібліотек дуже важливо налагодити горизонтальну та вертикальну комунікацію з установами, в тому числі з бібліотеками в інших регіонах. Це також сприятиме розвитку краудсорсингових відносин та призводить до появи нових проектів і свіжих ідей.

Загалом, на сучасному етапі розвитку спостерігається різноманіття форм і методів проектної діяльності в бібліотеках. Зростання варіативності напрямлень проектів бібліотечних установ свідчить про їхню здатність адаптуватися до сучасних умов. Оцифрування фондів, створення корпоративних баз даних, створення різних освітніх ресурсів тільки підтверджує тенденції інноваційного розвитку бібліотек. Здатність відповідати сучасним запитам інформаційного

суспільства робить бібліотеки не лише місцем зберігання документів, а й активним інноваційним центром.

РОЗДІЛ 2.

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ В БІБЛІОТЕКАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

2.1. Основні тенденції і новітні підходи в проєктній діяльності бібліотек закладів вищої освіти в Україні

За останні роки інформаційні технології, мережеві засоби комунікації докорінно змінили наше повсякденне життя. Бібліотеки провідні установи сфери культури не є винятком у процесі трансформації суспільства. Сучасні бібліотеки вступають в епоху цифрових інновацій, які змінюють їхні функції та відкривають нові можливості для користувачів.

На сучасному етапі розвитку бібліотечної сфери чітко простежується кілька ключових тенденцій та новітніх підходів у діяльності бібліотечних установ.

Бібліотеки активно впроваджують цифрові технології для покращення інформаційного обслуговування. Процес діджиталізації створення різних електронних платформ, цифрових архівів, віртуальних колекції та онлайн-ресурсів. Ці засоби забезпечують полегшення надання користувачам доступу до необхідної їм інформації.

Сутність використання цифрових матеріалів заключається в тому, що тепер замість традиційних документів, користувачі тепер можуть отримати доступ до електронних книг, наукових статей і віртуальних архівів. Це робить бібліотечну інформацію більш доступною та забезпечує можливість швидкого інформаційного пошуку в бібліотечних базах даних.

Цифрові технології також змінюють і способи спілкування бібліотек зі своїми користувачами. Віртуалізація бібліотечних послуг дає змогу проводити онлайн-курси, віддалені консультації та віртуальні дискусії. Це не тільки

зручно для зайнятих людей, а й розширює коло користувачів бібліотеки, надаючи доступ до інформації без обмежень за часом і місцем.

Інтерактивність у створенні знань стає все більш важливою завдяки використанню цифрових технологій. Віртуальна та доповнена реальність відкривають нові можливості для освіти та розваг. Вони дозволяють створювати нові віртуальні середовища для навчання та розваг, які раніше були неможливими, що дозволяє вести активну проектну діяльність.

Нові тенденції бібліотечної сфери вимагають як адаптації, так і інноваційного мислення від працівників та користувачів бібліотек. Хоча цифрові технології принесли багато переваг, важливо зберігати баланс між традиційними цінностями бібліотек та інноваціями. Це допомагає створити сучасне цифрове середовище, яке залишається вірним своїм основам поширення знань і культурного розвитку.

У світі, де масив інформації збільшується дуже швидко, використання цифрових технологій в бібліотеці стає обов'язковою умовою. Завдяки ним відкриваються нові перспективи для бібліотек. Без цифровізації бібліотеки не змогли б створювати власні проекти та активно долучатися до проектів інших бібліотечних установ.

Іншою тенденцією сучасного життя є розвиток відкритої науки (Open Educational Resources, OER). Дані ресурси по суті є матеріалами для навчальної та дослідницької діяльності, які користувачів можуть знайти у відкритому доступі. Подібні ресурси можуть зберігатися на різних носіях інформації та можуть мати різні форми. Такими формами можуть бути онлайн-курси, лекції, семінари, майстер-класи, посібники, аудіо- та відеоматеріали, мета яких - забезпечити можливість безкоштовно навчатися. [42]

Бібліотеки також активно працюють над розвитком відкритої науки та доступом до відкритих наукових ресурсів. В більшості випадків робота бібліотек над OER в бібліотеці проявляється в підтримці відкритого доступу до наукових публікацій. Також, бібліотеки можуть об'єднувати свої зусилля,

створюючи корпоративні проекти, метою яких є забезпечення користувачів науковою інформацією.

Також, цікавим напрямом роботи бібліотеки є використання краудсорсингових проектів бібліотеками різних рівнів і типів.

“Мережева взаємодія суттєво спрощує процес інтеграції індивідуальних і колективних неявних знань, оскільки інформація про проблему, для розв’язання якої вони потрібні, стає доступною великій кількості людей; залучає наявні знання як фахівців, так і людей, професійна діяльність яких не пов’язана з даною проблемою; утвердження неформальних цінностей і норм, які поділяють певні групи людей, причому подібні процеси відбуваються у різних освітніх і індивідуальних контекстах.”[16]

Бібліотеки, дивлячись на успіх краудсорсингу в інших сферах, також почали залучення спільноти для спільного створення та розвитку знань та ресурсів бібліотеки. Це означає залучення волонтерів та ентузіастів для транскрипції рукописів, присвоєння зображенням тегів, покращення метаданих тощо.

Краудсорсингові проекти бібліотек також можуть бути пов’язані з оцифрування бібліотечних фондів, розпізнаванням та коригуванням людьми текстів з оцифрованих матеріалів. Адже робити це самотужки означає витратити на це багато часу, а використання штучного інтелекту не дає стовідсоткової гарантії вірності розпізнавання слів.

Бібліотеки почали “відкривати завісу” своєю діяльністю, залучаючи користувачів та потенційних користувачів бібліотек до створення та редагування електронних каталогів, різних баз даних цифрових матеріалів, глосаріїв та словників.

Проекти з організації культурних та освітніх заходів також є новою тенденцією бібліотечної діяльності. Адже зараз бібліотеки є не лише сховищами знань, а й активними культурними центрами, які розвивають та обогачують суспільство. Організація культурних заходів стає важливою

частиною діяльності бібліотек, яка сприяє взаємодії, освіті та розвитку творчих здібностей.

Основними формами культурних бібліотечних ініціатив є семінари, тренінги, лекції, бібліотечні клуби. Подібні заходи спрямовані на підвищення рівня освіти, інформаційної грамотності громадян та просто культурного відпочинку населення.

Тематична спрямованість культурних та мистецьких заходів також може бути абсолютно різною. Організація лекцій та презентацій письменників, художників, науковців створює можливість для громадян спілкуватися безпосередньо з творцями культури та науки. Для “ведучих” цих заходів також безперечно є плюси - це можливість популяризувати свою творчість, отримати конструктивну критику та зрозуміти потреби суспільства. Мистецькі та культурні проекти бібліотек також надихають до самовираження та саморозвитку громадян.

Набираючим популярність напрямком проектної діяльності бібліотек є мережеві ініціативи та міжнародна міжбібліотечна співпраця.

Сучасний світ характеризується не лише економічною глобалізацією та технологічним прогресом, але й необхідністю співпраці та обміну культурними цінностями. У цьому контексті проекти міжнародної співпраці між бібліотеками стають важливим інструментом об'єднання ресурсів, розширення доступу до знань і збагачення культурного досвіду. Організація спільних досліджень, конференцій, та навчальних програм сприяють обміну інноваційними ідеями та методологіями, розширюючи можливості бібліотек

Крім того, важливим напрямком є міжнародне співробітництво в галузі розроблення та підтримки цифрових ресурсів. Спільно використовувані електронні бібліотеки, бази даних і архіви забезпечують громадянам різних країн миттєвий доступ до інформації та ресурсів незалежно від місця їхнього проживання.

2.2. Проекти бібліотек національного, регіонального та галузевого рівнів

“Бібліотечні проекти - це соціальні некомерційні проекти, призначені для зміни ситуації щодо забезпечення більш повного, якісного та ефективного доступу до інформації користувачів бібліотек. Однією з умов ефективності таких проектів прийнято вважати співпрацю бібліотеки в кооперації й взаємодії з іншими бібліотеками, інформаційними та культурними установами, місцевою владою, некомерційними організаціями. У результаті реалізації проекту виникають нові освітні, інформаційні, культурні та соціальні послуги, нові можливості, нові структури.” [18]

“Сьогодні, мабуть, немає жодної бібліотеки, якій не доводилося б створювати власні проекти або брати участь у проектах, організованих іншими. Завдяки проектній діяльності поліпшується якість послуг, наданих користувачам, формується імідж бібліотеки, з'являються нові перспективи в роботі тощо.” [18]

Національні, регіональні та галузеві бібліотеки створюють та реалізують проекти, які відображають специфіку та потреби свого рівня та цільової аудиторії.

Національні бібліотеки самі по собі є провідними установами, діяльність яких є у центрі уваги. Цей тип бібліотек повинен бути не тільки сховищем літературної спадщини, а й центром інновацій та доступу до знань. Поточні проекти національних бібліотек відображають цей баланс між збереженням традицій та інноваціями.

На прикладі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, можна виділити наступні напрями проектної діяльності.

Одним з основних напрямків проєктів національних бібліотек є оцифрування та створення цифрових архівів. Національні бібліотечні проєкти мають на меті зберегти та зробити доступними цифрові копії унікальних рукописів, книжок, картин і звукозаписів. Таким чином, культурна спадщина зберігається і стає доступною для майбутніх поколінь.

Прикладом подібного проєкту є Національна електронна бібліотека України, створення якої було ініційовано ще в 1998 році.

Метою створення Наукової електронної бібліотеки України є сприяння сталому розвитку суспільства шляхом досягнення нового рівня обсягу та оперативності задоволення інформаційних потреб користувачів.

Саме зацікавленість авторів викласти свої твори у національний інформаційний ресурс дозволила Національній електронній бібліотеці значно розширитись. Натомість, електронна бібліотека дозволяє передивлятися публікації авторів, зберігати комп'ютерні версії в електронній колекції та організовувати використання повнотекстових документів на умовах, погоджених з авторами.

Основну участь в організації та веденні електронної бібліотеки України взяли: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського; Вища атестаційна комісія України; Інститут проблем реєстрації інформації НАН України; Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського; Харківська державна академія дизайну і мистецтв; Житомирський державний університет імені Івана Франка; Київський національний університет будівництва і архітектури; Національний університет фізичного виховання і спорту України.

Проєкт Система реферування української наукової літератури (Реферативна база даних "Україніка наукова") також має національне значення.

Проєкт має на меті накопичення вторинної інформації за всіма галузями знань, створеної в результаті аналітичної та синтетичної обробки опублікованих національних ресурсів.

“Україніка наукова” забезпечує віддалений доступ до бази даних і пошук за багатьма критеріями та підготовку електронних версій публікацій та організацію архівування інформації.

Проект порталу Наукової періодики України.

Старт проекту відбувся у 2006 році, ініціатором став Центр комп'ютерних технологій НБУВ. Головна мета проекту - надання користувачам інформації про останні результати теоретичної та прикладної діяльності установ Національної академії наук України. З часом, перелік джерел порталу розширився, просту колекцію академічних журналів було перетворено на національний портал наукових журналів.

Проект НБУВ "Інтранет/екстранет-ресурси" було започатковано у 2005 році. Він спрямований на поширення архівних і комунікаційних функцій бібліотек на онлайніві джерела інформації.

Інтранет та екстранет ресурси формуються у процесі архівування наукової та соціально значущої інформації в українському сегменті Інтернету. В рамках проекту відбувалося вибіркоче архівування загальнодоступних зарубіжних інформаційних ресурсів та опрацювання інформаційних ресурсів на компакт-дисках.

Важливу роль у проектній діяльності зіграв корпоративний проект створення мережевої бібліотеки "Наукова спадщина України". Творцями проекту стала Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського та Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.

Мета проекту — надання суспільству інформації про українських вчених, які внесли вагомий внесок у розвиток української та світової науки. Також, крім бібліографічних даних, мережева бібліотека надає доступ до повних текстів їх найзначніших публікацій. Також, статус “корпоративного” означає, що інші бібліотеки також можуть доєднатися до проекту.

Наступним рівнем бібліотек та бібліотечних проектів є регіональний рівень.

Основним принципом проектної роботи бібліотек на цьому рівні є створення мережі регіональних центрів з доступом до електронних ресурсів. Регіональні бібліотеки можуть працювати разом, щоб створити мережі цифрових архівів, онлайн-курсів та інших цифрових ресурсів. Говорячи про проекти регіонального рівня, слід звернути увагу саме на корпоративні проекти бібліотек.

Основними регіональними корпоративними проектами бібліотек закладів вищої освіти Харківської області є проекти «Єдина картка читача», «Зведений каталог періодичних видань, передплачених бібліотеками ЗВО м. Харкова»

Проект зведеного каталогу має на меті збір даних про передплачені періодичні видання бібліотеками вищих закладів Харківської області. На стан другого півріччя 2020 року учасниками проекту були 28 бібліотек ЗВО Харкова.

Проект єдиної картки читача покликаний покращити рівень інформаційного обслуговування користувачів бібліотек ЗВО. Він дозволяє здобувачам всіх рівнів освіти та викладачам мати доступ до інформації не тільки свого ЗВО, але і до інших бібліотек-учасниць проекту.

Список бібліотек-учасниць постійно зростає, і наразі налічує 30 бібліотек ЗВО, включаючи бібліотеки цих установ: Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського „ХАІ”; Національний технічний університет „ХПІ”; Національний університет цивільного захисту України; Національний фармацевтичний університет; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого; Українська інженерно-педагогічна академія; Український державний університет залізничного транспорту; Харківська гуманітарно-педагогічна академія; Харківська державна академія культури; Харківська державна академія фізичної культури; Харківська державна зооветеринарна академія; Харківська медична академія післядипломної освіти; Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»; Харківський державний університет харчування та торгівлі; Харківський інститут фінансів Київського національного торговельно-

економічного університету; Харківський навчально-науковий інститут ДВНЗ "Університет банківської справи"; Харківський національний автомобільно-дорожній університет; Харківський національний аграрний університет імені В. В. Докучаєва; Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Харківський національний медичний університет; Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди; Харківський національний технічний університет сільського господарства імені П. Василенка; Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова; Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського; Харківський національний університет радіоелектроніки; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна та інші. [15]

Галузеві бібліотеки - це бібліотеки, які спеціалізуються на конкретній галузі знань, галузі промисловості або тематиці. Вони зазвичай служать як центри інформації та ресурсів для фахівців та усіх осіб, які цікавляться темою.

Галузеві бібліотеки роблять напрямками своїх проєктів конкретні сфери, наприклад, медицину, технології, сільське господарство тощо.

Наприклад, у бібліотеки Харківського національного медичного університету є благодійний проєкт «Світ у дитячих долоньках». У рамках проєкту здобувачі та співробітники бібліотеки відвідують дитячі лікарні та проводять різні активності з маленькими пацієнтами лікарень.[6]

Через особливості цільової аудиторії, галузеві проєкти дитячих бібліотек є дійсно цікавими та різноманітними. Аналізуючи проєкти Харківської обласної бібліотеки для дітей, можна виділити наступні.

Проєкт БібліоШкола “спрямований на зміцнення адаптаційних можливостей дитини, підвищення її стресостійкості та патріотичне виховання.”[28]

Заняття розробляються фахівцями бібліотеки і проводяться у різних формах - лекції, онлайн-ігри, різноманітні івенти. Бібліотекарі намагаються максимально утримати увагу дітей та зробити процес навчання цікавим та інтерактивним.

“Мандрівний методист” - галузевий проєкт у вигляді блогу. Досить незвичайна форма бібліотечних проєктів. Офіційна веб-сторінка проєкту являє собою щоденник методиста бібліотеки, в якому вона у прямому сенсі подорожує бібліотеками Німеччини та описує їх. Наразі проєкт налічує 15 репортажів про бібліотеки, їхні фонди та особливості їхнього функціонування. [29]

Також, важливим напрямком розвитку дітей є підготовку дитини до вибору майбутньої професії. Тож бібліотеки для дітей мають займатися створенням ініціатив та проєктів з профільного орієнтування своїх читачів.

Прикладом такого проєкту є інноваційний проєкт Харківської бібліотеки для дітей «ПрофіСтарт: Квиток у майбутнє». Метою цього проєкту є “популяризація професій, що користуються попитом на регіональному ринку праці, та набуття школярами навичок орієнтації у конкурентному середовищі, створення умов для усвідомлення вибору майбутньої професії, допомога дитині виявити його сильні сторони і можливості, ознайомити школярів з професіями, дати можливість вибору.”[27]

Таким чином можна побачити, що національні, регіональні та галузеві бібліотеки мають різні цілі та різні цільові аудиторії. Кожна бібліотека визначає специфіку своєї проєктної діяльності виходячи зі своїх завдань та користувачів. Національні бібліотеки самі по собі є прикладами для інших бібліотек, саме вони задають вектори та тенденції проєктної діяльності всіх бібліотек України. Національних бібліотеки в більшості закликають інші бібліотеки об’єднувати свої зусилля. Створювати корпоративні проєкти, створювати мережі, які забезпечуватимуть доступ до цифрових архівів, онлайн-курсів та інших ресурсів.

Проєкти бібліотек регіонального рівня забезпечують розвиток бібліотечної сфери у своєму регіоні, об’єднання бібліотек областей в одну систему. Яскравим прикладом є проєкт зі створення єдиної системи обслуговування читачів регіону - “Єдина картка читача”, який полегшує доступ

користувачів до інформації. Бібліотеки регіонів активно долучаються до подібних проектів.

Галузеві бібліотечні проекти також користуються попитом у користувачів та потенційних користувачів бібліотек. Галузеві проекти різні за тематикою, яка визначається типом бібліотек та призначені для різної цільової аудиторії - фахівців певної галузі, здобувачів освіти, викладачів, підлітків, дітей, тощо.

2.3. Аналіз сучасних проектів бібліотек закладів вищої освіти

“На часі бібліотека вищого навчального закладу являє собою соціально-комунікаційний комплекс, який в умовах інформаційного суспільства розглядається як складне виробництво інформаційних продуктів і послуг. Сьогодні категорія “бібліотека ВНЗ” — це інтелектуальний простір, заповнений різноманітними інформаційними ресурсами та засобами інформаційної взаємодії. Її діяльність спрямована на виконання усіх стратегічних освітніх завдань. Трансформація бібліотек вищої школи відбувається за рахунок зміни їхніх інформаційних функцій, акумулювання зовнішніх та створення власних баз даних, надання доступу до національних і світових мереж, створення потужної електронної бібліотеки. Саме проектна діяльність є креативною рушійною силою інноваційного розвитку, що дозволяє генерувати свіжі ідеї і втілювати їх у життя, забезпечувати реорганізацію та модернізацію бібліотек на новій реформаторській хвилі.” [4]

Таким чином можна побачити, що бібліотеки закладів вищої освіти - це не лише місця зберігання книг, а й освітні центри. В них впроваджуються інноваційні підходи для забезпечення доступу до інформації та підтримки досліджень. Проекти, які зараз створюються бібліотеками закладів вищої освіти відображають сучасні вимоги до розвитку освіти та науки.

Для дослідження проєктів бібліотек вищих закладів освіти було обрано бібліотеки 21 закладу вищої освіти міста Харкова.

Досліджувані бібліотеки: Центральна наукова бібліотека Каразіна; Наукова бібліотека ХНУРЕ; Бібліотека Українського державного університету залізничного транспорту; Бібліотека ХНМУ; Наукова бібліотека національного фармацевтичного університету; Наукова бібліотека ХНТУСГ ім. Петра Василенка; Наукова бібліотека Харківського державного університету харчування та торгівлі; Наукова Бібліотека УПА; Бібліотека харківської гуманітарно-педагогічної академії; Бібліотека харківського національного аграрного університету імені В. Н. Докучаєва; Бібліотека Державного біотехнологічного університету; Бібліотека ХНУМГ імені Бекетова; Бібліотека Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"; Бібліотека харківського національного економічного університету; Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди; Бібліотека Національного університету цивільного захисту України; Бібліотека Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут"; Бібліотека Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"; Наукова бібліотека харківського національного університету внутрішніх справ; Наукова бібліотека Харківського національного автомобільно-дорожнього університету; Бібліотека Харківської державної академії культури.

В умовах дистанційної освіти, інформація про діяльність бібліотек обов'язково має бути зафіксована на сайті бібліотеки. Тож аналіз проєктів здійснювався за допомогою офіційних веб-сайтів бібліотек.

Спочатку, було проведено аналіз кількісних показників проєктної діяльності бібліотек ЗВО. Зверталась увага на:

1. Наявність веб-сайтів бібліотек
2. Представлення інформації про проєкти бібліотек на їхньому сайті
3. Дослідження кількості проєктів по кожній бібліотеці

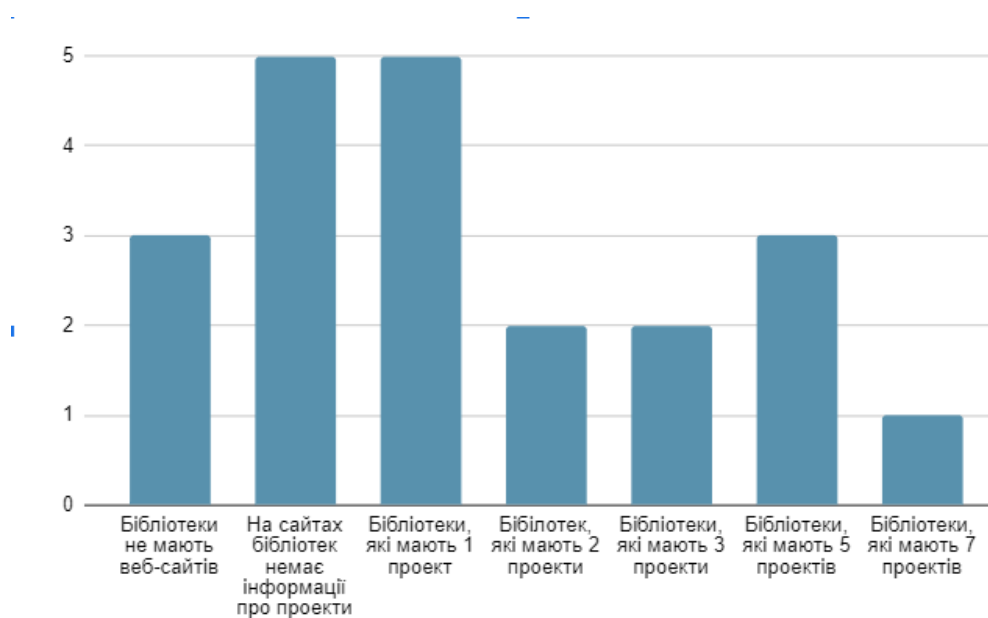

Рис. 1 Кількісні показники проектної діяльності бібліотек ЗВО

Аналіз показав, що з 21 бібліотеки 3 не мають власних сайтів, або тимчасово закрили до них доступ; 5 бібліотек не мають інформації про впроваджені проекти.

5 бібліотек розробило по 1 проекту; 2 бібліотеки створило по 2 проекти; 2 бібліотеки мають по 3 проекти; 3 бібліотеки - 5 проектів, і лише 1 має 7 бібліотечних проектів.

Щодо тематичної спрямованості, проекти бібліотек можна розділити на наступні:

- Створення корпоративних регіональних проектів.

Подібні проекти спрямовані на поєднання зусиль бібліотек для більш ефективного задоволення інформаційних потреб користувачів. Проект “Єдина картка читача” об’єднує більшу частку бібліотек-об’єктів дослідження.

- Галузеві проекти.

До таких відносяться: Екологічний проект «ECOWAY»; Літературний проект «Перлини української літератури»; Краєзнавчий проект «Мій рідний край – моєї долі славний оберіг». Вони створені щоб привернути увагу на різні сфери людської діяльності - залучення користувачів бібліотек до благодійної діяльності, популяризації літератури, прищеплення населенню любові до рідного краю, країни.

- Проекти з просування цифрової та медійної грамотності.

Проекти бібліотек з просування цифрової грамотності спрямовані на те, щоб покращити інформаційні навички та технологічні здібності громади.

Основна форма реалізації таких проєктів - цифрові навчальні курси з основ цифрової грамотності. Участь у заходах з підвищення цифрової грамотності можуть приймати користувачі бібліотек всіх вікових груп. Тематичне охоплення - безпека в Інтернеті, використання соціальних мереж, роботи з офісними програмами тощо. Провідним бібліотечним проєктом з підвищення рівня грамотності є проєкт національного рівня “Хаб цифрової освіти”.

- Проекти, спрямовані на організацію дозвілля громадян.

Організація культурно-просвітніх та волонтерських офлайнних заходів також є частиною проєктною діяльності бібліотек. Прикладом є проєкт «Світ у дитячих долоньках», організований бібліотекою ХНМУ. В рамках проєкту проводяться офлайнні заходи з відвідування лікарень та організації активностей для пацієнтів.

- Проекти з популяризації закладу вищої освіти.

Окрему увагу слід приділити увагу проєктам, які бібліотеки створюють з метою познайомити здобувачів вищої освіти з самим закладом та популяризувати культурне надбання закладу. В цій категорії можна виділити проєкти бібліотеки ХПІ: Учені НТУ «ХПІ» – освіти, науці, промисловості: кращі видання; Ректори (директори) НТУ «ХПІ»; Наукова школа електротехніки ХПІ; Наукова школа хімії ХПІ; Жінки – гордість ХПІ.

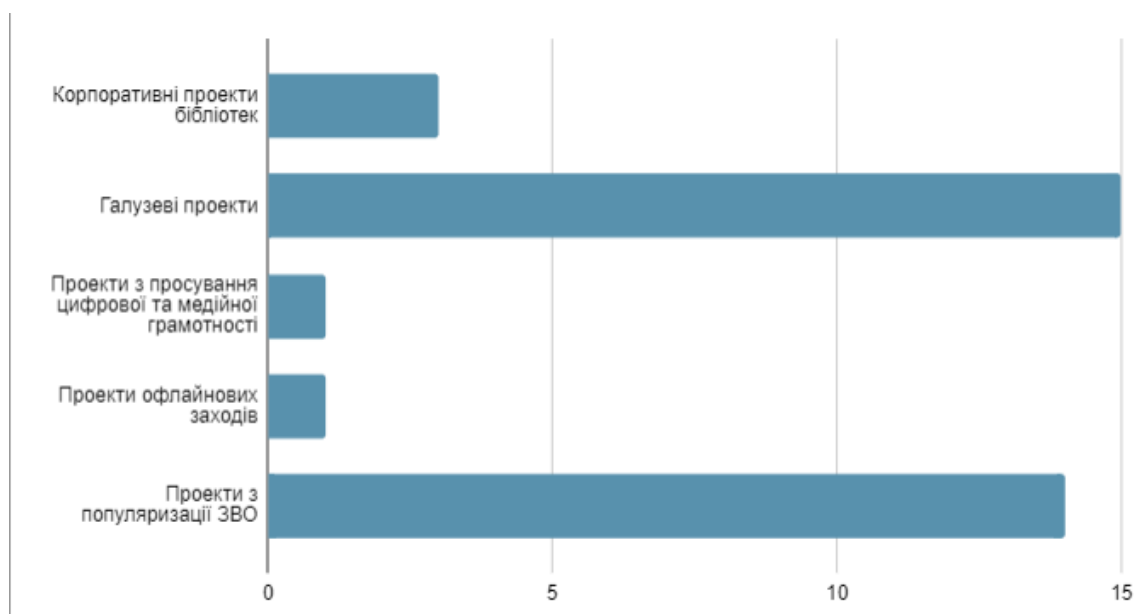

Рис. 2. Кількісне співвідношення напрямків проектної діяльності бібліотек ЗВО

Таким чином можна побачити що “Проектна діяльність бібліотеки ВНЗ — складова її наукової роботи, важливий інструмент модернізації бібліотеки та професійного зростання бібліотекарів, міцно пов'язана з проблемою творчості й є творчою за своєю суттю. Бібліотекарі у процесі роботи обирають той різновид проекту, який допомагає максимально вирішити наявну проблему. Проектною діяльністю у бібліотеці займаються всі структурні підрозділи відповідно до профілю роботи. Стратегія інноваційного розвитку бібліотеки будується за принципом створення комплексу проектів, що різняться за масштабами, результатами, строками реалізації.” [4]

Отже, можна сказати що бібліотеки вищих навчальних закладів також намагаються слідкувати та вводити в свою діяльність інноваційні форми роботи. Саме такою бібліотечною інновацією є створення проектів. Проекти бібліотек ЗВО мають широкий тематичний спектр і відображають тенденції сучасної освіти і науки. Проекти з оцифрування бібліотечного фонду, вільного доступу до знань, організації освітніх та культурних заходів виводять комунікацію бібліотек зі своїми читачами на новий рівень. Також, вони сприяють активній науковій співпраці фахівців та простих користувачів бібліотек та забезпечують розвиток освіти і науки в Україні.

ВИСНОВКИ

Таким чином, можна зробити висновок, що впровадження проєктної діяльності в бібліотеках дало бібліотекам змогу існувати в сучасному інформаційному суспільстві. Розвиток проєктів відкрив бібліотекам нові можливості для культурного та інтелектуального розвитку суспільства загалом. Це стало важливим кроком у розвитку бібліотек як активних учасників формування освіти та культури суспільства.

Постійний розвиток інформаційних та комп'ютерних технологій зумовив необхідність трансформації бібліотечної діяльності. Щоб залишатися “на плаву”, бібліотечні фахівці активно впроваджують інноваційну діяльність, яка може проявлятися у багатьох формах. Проєктна діяльність - одна з таких форм, яка активно розвивається та поширюється серед бібліотечних установ.

Згодом форми та методи проєктів змінюються. З'являються нові напрямки та тренди. Однак одним із важливих трендів залишається розвиток цифрових ресурсів. Бібліотеки беруть активну участь у створенні електронних архівів, цифрових колекцій та онлайн-платформ для полегшення доступу до наукових ресурсів. Це відкриває нові можливості для наукових досліджень та освіти, дає користувачам широкий доступ до найновішої інформації в найкоротші терміни.

Важливою складовою проєктної діяльності бібліотек також стає організація освітніх та культурних заходів. Звісно, сучасна ситуація в Україні змушує повністю переходити в онлайн формат, однак бібліотек приймають цей виклик. Вони продовжують організовувати онлайн-конференції, семінари, виставки та літературні заходи, спрямовані на розвиток інтелектуальної культури та розширення світогляду громадян.

Створення проєктів відкритої науки та проєктів відкритих освітніх ресурсів стає ще одним ключовим напрямком. Бібліотеки відкривають доступ до наукових видань та створюють власні відкриті освітні ресурси. Це сприяє розвитку системи доступного та якісного навчання.

Також, бібліотеки активно починають використовувати технології краудсорсингу у своїй інноваційній проєктній діяльності. Залучення сторонніх людей до внутрішніх бібліотечних робіт значно поліпшує процеси бібліотечної діяльності. На сьогодні відбувається стрімке збільшення інформаційного масиву, і саме технології краудсорсингу дозволяють розосередити бібліотечні задачі між багатьма людьми. Це допоможе розвантажити бібліотечних фахівців та заощадити матеріальні і трудові ресурсів, скоротити часові витрати на ту чи іншу задачу.

Ці тенденції свідчать про активний розвиток бібліотек України та їх готовність протистояти викликам сучасності. Можна простежити спрямування їхньої діяльності на розвиток цифрових технологій, відкритої науки та активної участі громадськості у спільному творчому процесі.

На сьогодні бібліотечні проєкти можуть створюватись та запроваджуватись на декількох рівнях - національному, регіональному та галузевому. Проєкти національного рівня мають стратегічне значення для всієї нації загалом. Їхня тематика може бути абсолютно різною - від популяризації культурної спадщини України, до підвищення рівня інформаційної та медійної грамотності населення. Саме національні проєкти є типовими для інших бібліотек, вони можуть брати їх для приклад, на їх основі створювати свої, або приєднатися до вже існуючих.

Проєкти регіонального рівня покликані здійснювати взаємодію між бібліотеками та користувачами в межах обласних центрів. Найпопулярнішим напрямом регіональної взаємодії є створення наукових мереж, зведених каталогів та картотек, електронних баз даних. Бібліотеки Харківської області також активно розвивають свою проєктну діяльність, об'єднують свої зусилля створюючи корпоративні регіональні проєкти.

Досить специфічними є галузеві бібліотечні проєкти. Вони спрямовані на певні галузі знань чи області інтересу, інтегрують бібліотеки у життя користувачів. Відкриваються нові можливості розвитку знань суспільства.

Таким чином можна побачити, що бібліотеки взаємодіють на національному, регіональному та галузевому рівні. Подібна взаємодія дозволяє обмінюватися досвідом та ресурсами, покращувати інформаційне обслуговування користувачів.

В результаті аналізу проєктів закладів вищої освіти можна підкреслити, що сьогодні бібліотеки дійсно розуміють необхідність розвивати проєктну діяльність бібліотек. Проєкти, які запроваджуються бібліотеками ЗВО мають широку тематику та форми реалізації. Бібліотечні установи створюють як індивідуальні проєкти, так і об'єднуються в мережі, чим полегшують просування цифрових ресурсів та надання послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адаменко М. Управління бібліотечними проєктами: теоретичний та практичний аспекти (за матеріалами закордонних інтернет-джерел). Бібліотечна планета. 2022. № 1. С. 18–21.
1. Бібліоміст. URL: <http://www.bibliomist.org/ua/>
2. Бібліотека: культурний простір та інноваційний поступ : зб. вибр. ст. : 2012–2018 рр. : до 55-річчя наукової бібліотеки КНУКіМ. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 544 с. URL: http://document.kdu.edu.ua/info_zab/029_495.pdf
3. Білоус В. Проектна діяльність як інструмент модернізації бібліотеки вищого навчального закладу. Вісник Книжкової палати. 2014. № 4. С. 17–18. URL : https://web.archive.org/web/20220323065123/https://librarysnu.at.ua/vkp_2014_4_7.pdf
4. Білоус В. С. Проектна діяльність – важлива складова розвитку бібліотеки та професійного зростання бібліотекарів : метод. рек. Вінниця, 2014. 80 с.
5. Благодійний проєкт «Світ у дитячих долоньках». URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/svit-u-dytjachyh-dolonkah>
6. Бондаренко В., Гранчак Т. Бібліотечні проєкти доповненої реальності (AR): зарубіжний досвід. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2021. Вип. 7. С. 100–114.
7. Волкова Г. С. Проектна діяльність як передумова інноваційного розвитку бібліотеки Полтавського університету економіки і торгівлі // Бібл. форум України.-2015. - № 1.- С. 19-22.
8. Воскобойнікова-Гузєва О. Соціокомунікаційна діяльність бібліотек України в новітніх умовах // Бібліотечний вісник. 2016. №1. С. 12-17.
9. Воскобойнікова-Гузєва О.В. Сучасна бібліотека у швидкозмінюваному світі: моделі розвитку та партнерства. URL: <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/663>

10. Давидова І. О. Сучасна бібліотека як система виробництва інформаційних продуктів та послуг // Вісник Кн. Палати. 2005. № 4. С. 18–20.
11. Капустіна Н. І., Ходарева Ю. В. Регіональний дослідницький проект «Харків – територія читання молоді»: підґрунтя формування регіональної програми молодіжного читання // Бібліотечна планета. 2010. № 1. С. 18–20.
12. Клименко О. З. Проекти Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: спроба класифікації // Бібліотека. Наука. Комунікація: Розвиток бібліотечно-інформаційного потенціалу в умовах цифровізації : матеріали. Київ, 2020. URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/1035>
13. Клименко О. З., Сокур О. Л. Бібліотечні проекти національного наукового бібліотечно-інформаційного комплексу // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Київ, 2021. Вип. 61. С. 272–287.
14. Корпоративні проекти Бібліотеки. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/143>
15. Кропочева Н. М. Краудсорсинг як інноваційний інструмент створення реферативної інформації: перспективи застосування // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. 2016. Вип. 5. С. 146–152. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npdnpbc_2016_5_23
16. Літвак О. Проектна діяльність бібліотеки або як написати заявку на грант. URL: <https://zounb.zp.ua/resource/zaporizkyy-kray/zaporizhzhyaibibliotechne/dosvid-roboti/proektna-diyalnist-bibliotek-zaporizkoyi-oblasti>
17. Лобановська І. Корпоративні бібліотечні проекти як засіб формування інформаційних ресурсів // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. № 1 (7). 2017. С. 38–41. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/708745/1/%D0%9B%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0>

[%BD%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%86.%20%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%96%20%D0%B1%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8.pdf](#)

18. Лобузин І. В. Міжнародні та національні цифрові бібліотечні проекти : технологічні вимоги і стандарти // Бібліотека. Наука. Комунікація: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 06–08 жовтня 2015 р.). Київ, 2015. Ч. 2. С. 35–40.
19. Лобузин І. Цифрові бібліотечні проекти: технологічні рішення та управління життєвим циклом колекцій : монографія. Київ, 2016. 216 с.
20. Лобузін К. В. Цифровий бібліотечний проект: визначення, структура, організаційні форми // Бібліотека. Наука. Комунікація: Розвиток бібліотечно-інформаційного потенціалу в умовах цифровізації: матеріали міжнар. наук. конф.» (м. Київ, 6-8 жовтня 2020 р.). Київ, 2020. URL: <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/1007>
21. Луньова І. Цільові проекти і програмна діяльність бібліотек : лекція-візуалізація. Дніпропетровськ: ДОУНБ. URL: www.slideshare.net/olenabashun/ss-10201523
22. Мар'їна О. Ю. Використання краудсорсинг-технологій у діяльності зарубіжних бібліотек // Вісник Харківської державної академії культури. 2013. Вип. 41. С. 212-221. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/hak_2013_41_28
23. Мар'їна О. Ю. Розвиток корпоративних бібліотечних проектів в Україні // Вісн. Кн. палати. 2010. № 1. С. 22-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2010_1_9
24. Ноздріна Л. В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами : підручник. Київ : Центр учб. літ., 2010. 432 с.
25. Притуляк Т. Є. Проектна діяльність університетської бібліотеки як фактор її розвитку (з досвіду роботи науково-технічної бібліотеки

- Вінницького національного технічного університету) // Зб. наук. пр. проф.-викл. складу ДонНУ імені Василя Стуса за 2015-2016 рр. С. 13-17.
URL:
<https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/13483/Проектна%20діяльність%20університетської%20бібліотеки.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
26. Програми та проекти 2022 р. ОКЗ "Харківська обласна бібліотека для дітей". URL: <http://bibl.kharkiv.ua/yarmarok-tvorchikh-idej/programi-proekti>
27. Проект "БібліоШкола". URL: <http://bibl.kharkiv.ua/bibliovisti/2819-biblioshkola>
28. Проект "Мандрівний методист". URL: <http://bibl.kharkiv.ua/yarmarok-tvorchikh-idej/74-fakhivtsyu-na-zamitku/361-fakhivtsyu-na-zamitku>
29. Самчук Л. І. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського як ініціатор корпоративної взаємодії (освітнянських) бібліотек країни. // Бібл. форум України. 2014. № 2. С. 13-15.
30. Скаченко О. О. Інноваційно-освітній проект "Скарби нації" та його реалізація у Науковій бібліотеці КНУКІМ // Вісник Одеського національного університету. Серія : Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. 2016. Т. 21, Вип. 1. С. 158-166. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_bbk_2016_21_1_13
31. Скарня В., Шевченко І. Проектна діяльність як передумова інноваційного розвитку // Вісн. Кн. палати. 2003. № 4. С. 24–26.
32. Скарня В., Шевченко І. Проектна діяльність як передумова інноваційного розвитку // Вісник книжкової палати. 2003. № 4. С. 24.
33. Тарасенко Н. Проектна діяльність у бібліотечному обслуговуванні / Н. Тарасенко // Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства: матеріали шостої міжнародної науково-практичної конференції, 10–11 верес. 2015 р. Львів, 2015. С. 312–316.
URL: <https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/149118/312-316.pdf?sequence=1>

34. Турбаніст Т. Основні аспекти управління проектами в бібліотечній діяльності. URL: <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=3754>
35. Хіміч Я. О. Інноваційні зміни в бібліотеці на основі проектного, кадрового менеджменту та інноваційної діяльності бібліотек : посіб. для бібліотекарів за програм. підвищ. Кваліфікації. Київ : Самміт-книга, 2012. 88 с. https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/pa00jzn3.pdf
36. Шемаєва Г. В. Проектний менеджмент в галузі інформаційно-бібліотечної діяльності // Бібл. вісн. 2006. № 9. С. 17-20.
37. Шендрік О. Роль міжнародних проектів для розвитку бібліотек України // Образ. 2017. Вип. 4. С. 75-84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/obraz_2017_4_11
38. Шпукал Л. І. Створення корпоративних проектів бібліотеками України як складова вільного доступу до наукової інформації // Вісн. Одес. нац. ун-ту. Одеса, 2008. Т. 13. Вип. 8. 100-105.
39. Що таке відкриті освітні ресурси. URL: <https://library.ust.edu.ua/uk/page/OER>

ДОДАТОК А

Аналіз проектів бібліотек вищої освіти міста Харкова

№	Назва бібліотеки	Веб-сайт	Проект	Опис
1	Центральна наукова бібліотека Каразіна	http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/index.htm	інформація про проекти бібліотеки відсутня	
2	Наукова бібліотека ХНУРЕ	https://lib.nure.ua/about/proekti	“Хаб цифрової освіти”	Національний проект з розвитку цифрової грамотності
			Видання «Викладачі та випускники ХІРЕ»	Проект покликаний висвітлити історичний склад викладачів та видатних випускників ХНУРЕ.
3	Бібліотека УкрДУЗТ	Сайт бібліотеки та інформація про проекти бібліотеки відсутні.		
4	Бібліотека ХНМУ	http://libr.knmu.edu.ua/index.php/svit-u-dytjachyh-dolonkah	Благодійний проект «Світ у дитячих долоньках»	В межах проекту співробітники Наукової бібліотеки разом зі студентами ХНМУ відвідують пацієнтів Харківської міської дитячої клінічної лікарні.
5	Наукова бібліотека національного фармацевтичного університету	https://lib.nuph.edu.ua/proekti/	Екологічний проект «ECOWAY»	Проект покликаний розвивати екологічну культуру населення
			Літературний проект «Перлини української літератури»	Популяризація української літератури.
			Web-проект «Цей день в історії НФАУ»	Висвітлення фактографічних відомостей про визначні події в історії університету НФАУ
			Видатні харків'яни	Представлення здобутків видатних діячів Харкова.
			«30 знакових книжок нашої незалежності»	Популяризація культури читання.
6	Наукова бібліотека ХНТУСГ ім. Петра Василенка	https://library.khntusg.com.ua/proekti	Освітньо-науковий проект	Здійснення інформаційної підтримки освітньої, наукової, гуманітарної, просвітницької діяльності університету на основі поєднання традиційних та новітніх інформаційно-бібліотечних технологій
			Інформаційно-бібліографічний проект	Популяризація матеріалу з історії ХНТУСГ з дня його заснування

			Культурно-просвітницький проект	Он-лайнове інформування віддалених користувачів про свята, події і пам'ятні дати
			Краєзнавчий проект «Мій рідний край – моєї долі славний оберіг»	Вивчення і популяризація історії, традицій, сьогодення Харківщини
			Історія наукової бібліотеки ХНТУСГ в особах	Популяризація відомостей про бібліотеку ХНТУСГ
7	Наукова бібліотека Харківського державного університету харчування та торгівлі.	Сайт бібліотеки та інформація про проекти бібліотеки відсутні.		
8	Наукова Бібліотека УПА	http://library.uipa.edu.ua/	інформація про проекти бібліотеки відсутня	
9	Бібліотека харківської гуманітарно-педагогічної академії	https://biblhgpa.jimdofree.com/	інформація про проекти бібліотеки відсутня	
10	Бібліотека харківського національного аграрного університету імені В. Н. Докучаєва	Сайт бібліотеки та інформація про проекти бібліотеки відсутні.		
11	Бібліотека Державного біотехнологічного університету	https://library.btu.kharkov.ua/proiekty.html	Освітньо-науковий проект "Бібліометрика ДБТУ"	Висвітлення діяльності бібліотеки з моніторингу та підтримки публікаційної активності ДБТУ
			Освітньо-науковий проект "ДБТУ на сторінках Вікіпедії"	Представлення наукового потенціалу ДБТУ у Вікіпедії
			Літопис ДБТУ	Висвітлення різних документів і матеріалів ДБТУ
			Історія наукової бібліотеки ДБТУ в особах	Висвітлення історичного розвитку бібліотеки
			Краєзнавчий проект «Мій рідний край – моєї долі славний оберіг»	Віртуальне інформування віддаленого користувача з краєзнавчого контенту
			Календарний кошик	Інформування віддалених користувачів про свята, події і пам'ятні дати на кожен день

			Книжкові скарби НБ ДБТУ	Популяризація рідкісних і цінних видань бібліотеки
12	Бібліотека ХНУМГ імені Бекетова	https://library.kn.ame.edu.ua/	інформація про проекти бібліотеки відсутня	
13	Бібліотека Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"	https://library.nlu.edu.ua/tsyfrovi-proekty	eLEGALIUM. Представники Харківської школи права (Іміджева колекція рідкісних видань XIX - поч. XX ст.)	Фонд рідкісних і цінних видань НБ НЮУ ім. Ярослава Мудрого
			Законодавство України 1917-1945.	Електронний архів
			Репринтні видання (Наукова бібліотека, видавництва "Право")	Галузевий електронний архів
14	Бібліотека харківського національного економічного університету	http://library.hneu.edu.ua/index.php	інформація про проекти бібліотеки відсутня	
15	Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди	http://hnpu.edu.ua/uk/proyekty-naukovoyi-biblioteki-hnpu-imeni-gsskovorody	«Формування галузевого реферативного інформаційного ресурсу з педагогіки та психології»	Галузевий проект
			«Єдина картка читача»	забезпечення взаємообслуговування читачів у бібліотеках-учасницях проекту закладів вищої освіти Харківського регіону.
			«Зведений каталог періодичних видань, передплачених бібліотеками ЗВО м. Харкова»	Галузевий проект
16	Бібліотека Національного університету цивільного захисту України	http://library.nuczu.edu.ua/	«Єдина картка читача»	забезпечення взаємообслуговування читачів у бібліотеках-учасницях проекту закладів вищої освіти Харківського регіону.
17	Бібліотека Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут"	http://library.kpi.kharkov.ua/	Вчені НТУ «ХПІ» – освіти, науці, промисловості: кращі видання	популяризація кращих наукових та навчальних видань викладачів та науковців НТУ «ХПІ»
			Ректори (директори) НТУ «ХПІ»	Популяризація інформації про ректорів ХПІ
			Наукова школа електротехніки ХПІ	Поширення знань про наукові школи ХПІ
			Наукова школа хімії ХПІ	

			Жінки – гордість ХПІ	Популяризація знань щодо видатних викладачів-жінок та випускниць ХПІ
18	Бібліотека Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"	https://library.kh.ai.edu/	Запали свічку пам'яті. День пам'яті жертв Голодоморів	Віртуальна виставка
			Харків науковий	Інформаційний портал, присвячений персоналіям та установам у галузі науки
19	Наукова бібліотека харківського національного університету внутрішніх справ	https://lib.univd.edu.ua/	«Єдина картка читача»	забезпечення взаємообслуговування читачів у бібліотеках-учасницях проекту закладів вищої освіти Харківського регіону.
20	Наукова бібліотека Харківського національного автомобільно-дорожнього університету	https://library.khadi.kharkov.ua/	Калейдоскоп знаменних дат	Інформування користувачів про визначні події і дати
21	Бібліотека Харківської державної академії культури	http://lib-hdak.in.ua/	«Єдина картка читача»	забезпечення взаємообслуговування читачів у бібліотеках-учасницях проекту закладів вищої освіти Харківського регіону.

ДОДАТОК Б

Головна сторінка проекту ХНМУ «Світ у дитячих долоньках»

Харківський національний медичний університет

Наукова бібліотека

Новини та події
Путівник по бібліотеці
Актуальні ресурси
Пошук на сайті

Наша бібліотека

- [Положення про Наукову бібліотеку](#)
- [Структура](#)
- [Путівник по Науковій бібліотеці](#)
- [Години роботи](#)
- [Правила користування Науковою бібліотекою](#)
- [Єдина картка читача](#)
- [Історія](#)
- [Сьогодні](#)
- [Куратори курсів](#)
- [Додаткові послуги на платній основі](#)
- [Дистанційні послуги](#)

Наші ресурси

- [Репозитарій ХНМУ](#)
- [Фахово-орієнтований електронний контент](#)
- [Нові надходження видань](#)
- [Передплата періодичних видань](#)
- [Бібліографічні покажчики](#)

Благодійний проект «Світ у дитячих долоньках»

Перегляди: 4365

Благодійний проект
«Світ у дитячих долоньках»

Координатор - Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету

Необхідна допомога дітям (постійно):

<ul style="list-style-type: none"> • М'які пазли • Творчі набори • Папір для принтера • Кольоровий папір для принтера • Шахи \ шашки • Полімерна глина • Фломастери для малювання на тканинах • Дерев'яні \ гіпсові заготовки • Навчальні посібники (шкільні предмети) 	<ul style="list-style-type: none"> • Фарби (акварель, гуаш) • Пензлі • Альбоми для малювання • Клей ПВА • Двосторонній скотч • Зошити (бажано в клітину) • Кольорова тканина • Олівці (кол. \ прості, акварельні) • Ручки (кольорові \ сині) • Трафарети для малювання • Набори для декупажу та інше
---	---

Інформація про благодійний проект на сайті Наукової бібліотеки ХНМУ lib.knmu.edu.ua
та на сторінці «Благодійний проект «Світ у дитячих долоньках» у Facebook»
Наш контакт:
тел. 705-07-21, e-mail: lib@knmu.kharkov.ua

Дякуємо всім, хто бере участь в нашому благодійному проекті!

Academic Integrity

- [Регламенти та рекомендації](#)
- [Сприяння академічній доброчесності](#)
- [Академічне письмо та публікаційна стратегія](#)
- [Проблема академічного плагіату](#)

Наукові метрики

- [Наукометричні ресурси та інструменти](#)
- [Оцінка наукової діяльності: принципи та методи](#)
- [Персональні бібліометричні профілі авторів-співробітників ХНМУ](#)

Розвиток soft skills

- [Соціально-комунікативні компетентності](#)
- [Інтелектуальні](#)

ДОДАТОК В

*Зведений каталог періодичних видань, передплачених бібліотеками ЗВО м.
Харкова*

Зведений каталог періодичних видань, які бібліотеки ЗВО м. Харкова передплатили у I-півріччі 2021			
№ з/п	найменування	ISSN (Print)	умовне позначення бібліотек
1	АВИАЦИОННО-КОСМИЧЕСКАЯ ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЯ	1727-7337	2, 29
2	АВТОМАТИЧНЕ ЗВАРЮВАННЯ = АВТОМАТИЧЕСКАЯ СВАРКА = THE RATON WELDING JOURNAL	0005-111X	2,3,7,24
3	АВТОШЛЯХОВИК УКРАЇНИ	0365-8392	19,24
4	АГРОНОМ		20,24
5	АГРО СВІТ		24
6	АГРОСВІТ		24
7	АКАДЕМІЯ ГОСТЕПРИМСТВА		3
8	АКТУАЛЬНАЯ ИНФЕКТОЛОГИЯ	2312-413X	22
9	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДІАТРІЇ, АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ	2411-4944	14
10	АКУШЕРСТВО. ГІНЕКОЛОГІЯ. ГЕНЕТИКА	2413-550X	22
11	АЛЬГОЛОГИЯ	0868-8540	1
12	АРТЕРІАЛЬНА ГІПЕРТЕНЗІЯ	2224-1485	14
13	АРХЕОЛОГИЯ	0235-3490	1, 9,11
14	АРХІВ ОФТАЛЬМОЛОГІЇ	2309-8147	22
15	АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	2311-6420	5, 7, 24,30
16	БАНКІВСЬКА СПРАВА	1605-2005	1, 19, 20
17	БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ		1, 2,4, 6, 7, 8, 11, 9, 20, 21, 24, 29, 22, 31
18	БЕЗПЕКА ІНФОРМАЦІЇ	2225-5036	26
19	БЕЗПЕКА ПРАЦІ НА ВИРОБНИЦТВІ		2, 4,6,7,19
20	БЕРЕЗІЛЬ	0130-1608	1, 22
21	БЕТОН И ЖЕЛЕЗОБЕТОН В УКРАИНЕ		19
22	БИОТЕХНОЛОГИЯ	0234-2758	3
23	БІБЛІОТЕКА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЛІГИ		13
24	БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО. ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО.	2409-9805	2, 6, 11, 20
25	БІБЛІОТЕЧНА ПЛАНЕТА		1,2, 3, 6, 7, 11, 20, 21, 22
26	БІБЛІОТЕЧНИЙ ВІСНИК	1029-7200	1,2, 3, 4, 6, 7, 11, 14, 19, 22, 24
27	БІБЛІОТЕЧНИЙ ФОРУМ: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА	2518-7341	1, 2, 5, 6, 7, 11, 14, 22,24, 31
28	БІЗНЕС-ІНФОРМ	2222-4459	5
29	БІЗНЕС-ІНФОРМ	2222-4459	5

ДОДАТОК Г

Сторінка цифрового проєкту eLEGALIUM. Представники Харківської школи права (Іміджева колекція рідкісних видань XIX - поч. XX ст.)

*Представники Харківської школи права
(Іміджева колекція рідкісних видань XIX -
поч. XX ст.) Частина 1 Частина 2*

*Підручники XIX - поч. XX ст. Частина 1
Частина 2*